

DE POP

YRSA SIGURÐARDÓTTIR BIJ UITGEVERIJ CARGO

DNA

Vortex

RIP

Lava

Yrsa Sigurðardóttir

DE POP

Vertaald door Willemien Werkman

2021

AMSTERDAM

Deze vertaling is mede tot stand gekomen dankzij financiële steun van het Icelandic Literature Centre.

Dit boek is fictie.

Personen en gebeurtenissen zijn een creatie van de auteur.

Cargo is een imprint van Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam

Copyright © 2018 Yrsa Sigurðardóttir

Copyright Nederlandse vertaling © 2021 Willemien Werkman

Oorspronkelijke titel *Brúðan*

Oorspronkelijke uitgever Veröld, Reykjavík

Omslagontwerp bij Barbara

Omslagillustratie Ragnar Helgi Ólafsson

Foto auteur Lilja Birgisdóttir

Vormgeving binnenwerk Peter Verwey, Heemstede

Druk- en bindwerk Wilco, Amersfoort

ISBN 978 94 031 2221 2

NUR 305

uitgeverijcargo.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Dank aan Maren Sofie Strømme en Tryggvi Jónsson
voor de foto van de pop die lang op de IJslandse zeebodem
heeft gelegen. Uit deze foto is dit verhaal ontstaan.

– *Yrsa*

VIJF JAAR GELEDEN

HOOFDSTUK 1

De wind draaide en de oliestank van de luide motor van de kleine motorboot sloeg over het dek. De stank werd Dísa haast te veel, en ze trok de kraag van haar wollen vest op tot over haar neus. De bedwelmende geur van wolwasmiddel was minder erg dan de giftige walm van de motor. Frikki, de eigenaar van de boot, leek geen last te hebben van de vieze lucht, net zomin als Rósa, haar elfjarige dochter. Zij hingen over de reling, geconcentreerd en verwachtingsvol om te zien wat het net boven water haalde. Dísa bleef liever dicht bij de stuurhut, de nabijheid van iets stevigs in haar rug gaf haar rust. Ze probeerde te doen alsof dat niets te maken had met haar angst om te verdrinken en haar misselijkheid als gevolg van de golfslag, maar Frikki wist wel beter. Hij zei niets, maar volstond ermee af en toe met een bezorgd gezicht over zijn schouder te kijken. Rósa merkte er niets van. Ze was nog jong genoeg om haar belevenissen niet door zorgen te laten bederven, de zeldzame keren dat ze iets meemaakte.

Dísa was vroeger net zo geweest. Het was echter te lang geleden om die jeugdige onbezorgdheid nog te kunnen oproepen. In plaats van genieten van het moment, het zout op haar lippen proeven en de wind in haar haren voelen, kon ze de gedachte aan de ijsskoude uitgestrektheid van de zee niet van zich afzetten.

Dísa drukte het idee van een zeemansgraf weg. Het zou toch zeker niet het lot van moeder en dochter zijn om nu te verdrin-

ken, helemaal niet na wat ze al allemaal hadden meegemaakt. Ze concentreerde zich op wat ze voor zich zag. Er was weinig te zien als ze recht voor zich uit keek naar de horizon, niets meer dan het grijze zeeoppervlak en een bewolkte hemel. Daarom keek ze omhoog naar de meeuwen, die al om de motorboot rondcirkelden vanaf het moment dat ze van de pier waren vertrokken. Ze leken hun geduld niet te verliezen, al werd dat zwaar op de proef gesteld. Tot nu toe had deze tocht twee snotolven en nog wat kleine vissen opgeleverd. Ze hadden gevist met een lijn die aan iets was blijven hangen wat niet losliet. Frikki's vruchteloze pogingen om de lijn los te krijgen hadden er uiteindelijk toe geleid dat hij hem had moeten doorsnijden. Daarna had hij met Rósa samen besloten om een net te proberen, maar helaas had ook dit nieuwe visgerei tot dusver niets opgeleverd.

Misschien was het uitblijven van vangst wel haar schuld. Zij had Frikki tenslotte gevraagd om niet te ver de zee op te gaan. Moeder en dochter zouden het waarschijnlijk niet overleven als de boot zonk, maar het idee dat ze tenminste naar de kust zouden kunnen proberen te zwemmen was wel prettig. Rósa zou worden geholpen door haar zwemvest en zichzelf zou toch goed genoeg moeten kunnen zwemmen na al dat schoolzwemmen in haar jeugd. In de motorboot was maar één zwemvest aanwezig en dat leek betere dagen te hebben gekend. Het was vies, leek zwaar en zou vast niet blijven drijven als de nood aan de man kwam. Ze moest er niet aan denken. Dan zou ze haar zelfbeheersing verliezen en naar Frikki gaan schreeuwen dat hij moest terugvaren.

Dísa draaide haar hoofd naar het land en was niet blij toen ze zag dat ze zich verder uit de kust hadden verwijderd dan haar lief was. De bebouwing was haast onzichtbaar geworden,

lage gebouwen verdwenen en hoge gebouwen leken wel kleine hutjes. Het was haast niet mogelijk om te zien waar de zee begon en het land eindigde. Ze was dus niet duidelijk genoeg geweest, waardoor Frikki waarschijnlijk had gedacht dat het oké was om verder te varen, op zoek naar betere visgronden, toen ze niet tegensputterde. Of de stroming had de boot verder uit de kust gedreven. Dat zou niet voor het eerst zijn.

‘Er zit iets in het net, mama!’ Rósa keerde zich naar haar om. Haar gezicht straalde van spanning. De grijze muts die haar wilde haren bedekte, had dezelfde kleur als de sombere lucht, en even leek het of het bovenste deel van haar hoofd ontbrak. Alsof Rósa zonder voorhoofd en schedeldak was geboren. Haar in spijkerbroek gestoken benen kwamen uit het veel te grote, smerige zwemvest en leken nog magerder dan anders. Door de reusachtige mouwen van haar trui leek het alsof haar armen op geen enkele wijze bij haar benen pasten. Als een echte zeeman kon het Rósa niets schelen hoe ze er op dat moment uitzag. ‘Misschien vangen we wel zalm!’

Dísa lachte naar haar en deed geen poging om haar van die onwaarschijnlijke verwachting af te brengen. Vanaf het moment dat ze van deze tocht hoorde, een paar dagen geleden, had Rósa er voortdurend over gespeculeerd wat ze zouden vangen. Wat begon met een enkele kabeljauw om te koken was geëindigd met een kreeft die groot genoeg was voor een feestmaal voor Dísa, oma, opa en haar vriendinnen van school. En Frikki natuurlijk. Je mocht de kapitein niet vergeten, al kende Rósa hem nauwelijks. Haar dochter was er veel aan gelegen het goede te doen. Van kleins af aan had ze een zachtaardig en vriendelijk karakter. Het was een schat van een kind – en toch maakte Dísa zich zorgen over haar toekomst. Haar zorgen

betroffen de bijzondere eigenschappen van Rósa. Naar haar oordeel waren dat nou net dingen waar ze weinig aan zou hebben in haar bestaan. Het ontbrak haar aan moed, initiatief en doorzettingsvermogen. Dísá vreesde dat het leven haar dochter zou verslinden en de resten zou uitspugen. Ze weet het aan de omstandigheden. Haar vaderloze dochter miste iets wat Dísá haar niet kon geven.

Daarom had Dísá het aanbod van Frikki om met de motorboot die hij samen met zijn broer en zijn vader bezat de zee op te gaan geaccepteerd. Ze had haar bezorgdheid over een dergelijk uitstapje van zich af gezet voor Rósa. Dísá had bedacht dat het vissen haar dochter wat harder zou maken en haar zou afleiden van dat eeuwige lezen. Je hoorde overal alleen maar dat kinderen steeds minder zouden lezen, maar met Rósa was het een heel ander verhaal. Boeken waren natuurlijk leuk en noodzakelijk, maar het leven speelde zich niet uitsluitend tussen boekomslagen af. Kinderen moesten ook zelf van alles ontdekken. Dat vond Dísá tenminste. Ze wilde niet dat haar dochter zou worden als zij. Altijd vervuld van zorgen over dingen waar anderen niet eens aan dachten.

Frikki keek achterom en lachte naar Dísá. Anders dan Rósa was hij blootshoofds en daardoor waaiden zijn haren alle kanten op. Het stond hem goed. Het buitenleven en het zeemansbestaan ook. Hij paste veel beter in deze omgeving dan op het kantoor waar ze allebei werkten. Zij op de afdeling waar de kentekenbewijzen van auto's werden overgeschreven, hij bij de wettelijke registratie van zeelieden. Hun werk was niet bijzonder spannend of lonend. De werktijden kwamen Dísá goed uit omdat ze alleenstaande moeder was, maar ze was er nooit achter gekomen waarom Frikki voor dit werk had gekozen. Het plezier straalde

niet bepaald van hem af als ze elkaar tegenkwamen in de kantine. Binnen de muren van het kantoor was hij onhandig en afwezig, hij bemoeide zich nauwelijks met mensen en gedroeg zich ongemakkelijk. Op zee leek hem alles vanzelf af te gaan. Je zag hem nooit aarzelen. Integendeel, hij was vastberaden en groots. Misschien had hij haar daarom wel mee de zee op gevraagd – samen met Rósa, toen ze zei dat ze niet gemakkelijk oppas kon vinden. Hij wist waarschijnlijk wel dat hij aan dek beter overkwam dan in de kantine tussen de breekbare kopjes en wiebelige tafeltjes. Hij was overduidelijk verliefd op haar.

‘Kom je niet kijken wat het is, mama?’ Rósa wenkte haar moeder.

‘Jawel, straks.’ Dísá deed of ze ernaar uitkeek, maar ze zou haar nogmaals moeten teleurstellen. Ze vreesde nog het meest dat Rósa wilde dat ze die kleine visjes op de bodem van de viskorf op het dek zou gaan koken. Ze duwde zichzelf af van de stuurhut en liep wankelend naar de reling. Daar stond ze naast haar dochter en staarde omlaag naar het blauwe zeeoppervlak, de diepte in. De ruwe zee leek niet van plan zijn buit prijs te geven en Frikki spande zich nog meer in.

Eindelijk verscheen het net. Frikki gooide het op het dek. Het lag nu niet zo vlak als eerder, toen de inhoud alleen maar een paar kleine bobbelts tussen de knopen had gevormd. Onderin, bijna helemaal op de bodem, leek het alsof ze iets wonderlijks hadden opgevist. Het spartelde niet zoals de kleine visjes hadden gedaan, en daarom dacht Dísá eerst dat ze een steen naar boven hadden gehaald. Als dat al mogelijk was. Toen het haar lukte beter te zien wat er in het net lag, hield ze haar adem in. Ze kon er niets anders van maken dan dat ze kleine handjes zag. Als van een pasgeboren baby. Ze trok Rósa naar zich toe voordat

haar dochter zou neerhurken om de vangst beter te bekijken. ‘Wat is dat in vredesnaam, Frikki?’ Ze had wakker gelegen van de gedachte te zullen verdrinken, vogelpoep op haar hoofd te krijgen, zeeziek te worden, een vinger kwijt te raken, in een scheepsschroef te belanden, dat een walvis de motorboot zou doen omslaan, dat ze tussen wal en schip zou vallen... maar een baby in het net was niet bij haar opgekomen.

Het vragende gezicht van Frikki stelde haar allerm minst gerust. Ze hield Rósa stevig vast. Die sribbelde tegen om het beter te kunnen zien. Het maakte allemaal niets uit. Het dek was zo krap dat ze allebei alles zagen wat er gebeurde.

Frikki hurkte neer bij het net. Hij leek kalm te blijven, maar Dís a zag zijn vingers toch een klein beetje trillen toen hij zijn hand uitstreckte naar wat er uit het net stak. Ze trok een grimas en tuurde ernaar, ze wilde het tegelijk niet en wel zien. Toen Frikki opkeek, lachte hij, hij was zichtbaar opgelucht. ‘Het is een pop.’ Hij stond op en begon het net te legen.

Dís a liet Rósa los, die van de gelegenheid gebruikmaakte om naar Frikki toe te rennen. Ze keek gespannen toe hoe de vangst op het dek stortte: twee kleine vissen, zeewier, en de pop.

‘Aiaiai.’ Dís a vertrok haar gezicht opnieuw. ‘Wat is dat voor afschuwelijks?’ Ze deed drie stappen in de richting van haar dochter en Frikki om beter te kunnen kijken. Ze zwegen terwijl hun ogen gewend raakten aan het wonderlijke schouwspel. Het was een speelgoedpop, daar bestond geen twijfel over. Een pop die in uiterlijk en formaat op een klein kind moest lijken. De benen stonden in een zittende stand en vormden een v onder aan de witte buik. De ene arm was uitgestrekt, de andere hing langs het lichaam. De mond stond een klein beetje open, zodat de plastic lippen elkaar net niet raakten. Het gezicht had voor

eeuwig een vragende uitdrukking. Precies zoals miljoenen andere poppen. Voor de rest herinnerde niets meer aan de etalage in een speelgoedwinkel.

De pop had overduidelijk lang in zee gelegen. Ze was overdekt met eendenmosselen, witte wormen en allerlei kleine levensvormen waar Dísá de naam niet van wist. Rond haar nek droeg de pop een fijne ketting. Je kon echter niet zien wat eraan hing, want de ketting ging zelf ook schuil onder levensvormen die als een schild rond haar borst hingen. Het ene oog was verdwenen en de oogkas was leeg. Het andere staaarde glanzend onder een ooglid vandaan dat zich leek te kunnen sluiten als je haar neerlegde. De wimpers waren voor het grootste deel verdwenen. Ook een deel van haar haren was uitgevallen en had gaatjes achtergelaten die in nette rijtjes over haar hoofd liepen. Het haar dat over was, was donker en zat in een dichte, vervilte plak op haar hoofd. Niets aan haar was lief of schattig.

‘Van wie is ze?’ Rósa was de eerste die de stilte doorbrak.

‘Van niemand. Niet meer.’ Frikki zat nog op zijn knieën op het dek en staaarde naar het gedrocht. ‘Misschien was ze lang geleden van een meisje.’

‘Wat doet ze in zee?’ Rósa verwachtte nog altijd dat volwassenen antwoord hadden op alle vragen. Ze zou er spoedig achter komen dat dat niet het geval was.

‘Het meisje van wie ze was, was misschien op een boot en heeft haar overboord laten vallen. Of misschien heeft ze haar in zee laten vallen vanaf de pier en heeft de stroming haar hierheen meegenomen. Waarschijnlijk heeft de lijn waaraan het net vastzit haar van de bodem losgemaakt, waarna ze in het net terecht kwam.’ Frikki weerde zich kranig, vond Dísá. Er viel niets meer aan toe te voegen.

‘Ahhh, dat arme meisje.’ Rósa trok een verdrietig gezicht. ‘En die arme pop.’

Frikki boog zich over het net en leek de pop te willen optillen. Toen bedacht hij zich, hij wilde kennelijk niet de indruk geven een watje te zijn. Toen hij de pop oppakte, stroomde het zeewater uit de openingen waar de benen aan de heupen vastzaten. ‘Dan zullen we haar maar weer teruggooien in zee.’

‘Neel!’ Rósa schreeuwde het uit. ‘Ik wil haar hebben!’

Dísa trok weer een grimas. ‘Dat is niet ongevaarlijk, Rósa. Zie je wat er allemaal op haar zit? Dat leeft allemaal.’

Het tripje op zee had in ieder geval enig resultaat gehad. Rósa stond steviger in haar schoenen dan anders. ‘Toch wil ik haar hebben.’

Frikki wist zich met zijn houding geen raad en veranderde weer in de kantoorversie van zichzelf. Hij keek om beurten naar Rósa en naar Dísa, terwijl hij koortsachtig naar een oplossing zocht. Toen hij met een voorstel kwam, klonk dat wat voorzichtig. ‘Ik kan haar in een zak doen?’ Hij zei het op vragende toon.

Voordat Dísa dit kon afslaan, had Rósa het aanbod al aangenomen. ‘Ja. Doe haar in een zak. Dan kan ik haar schoonmaken als we thuiskomen.’ Ze keek naar haar moeder en lachte. ‘Misschien vinden we het meisje van wie ze was.’

Aan het ecosysteem op de pop te oordelen moest ze al enkele jaren in het water hebben gelegen. ‘Ik weet zeker dat degene van wie de pop was al niet meer met speelgoed speelt. Ze is haar vast allang vergeten.’

‘Misschien was het wel een jongen. Het hoeft niet altijd een meisje te zijn.’ Het was niet voor het eerst dat Rósa moderner bleek te zijn dan haar moeder. ‘En ik weet zeker dat de eigenaar

nog altijd verdrietig is dat hij of zij haar is verloren. Dat zou ik wel zijn. Al was ik honderd jaar.’

Daar twijfelde Dísá niet aan. Rósa was niet het enige kind dat haar speelgoed als levende wezens beschouwde. Zelf had ze nog enkele dozen met knuffeldieren en poppen in de kelder van haar ouders die ze nog niet had kunnen weggooien.

Moeder en dochter kibbelden even terwijl Frikki er wat ongemakkelijk bij stond. Uiteindelijk kreeg Rósa haar zin en mocht ze de pop houden. Frikki was duidelijk opgelucht, hij klapte in zijn handen en stelde voor dat ze hun meegebrachte lunch maar eens moesten opeten.

Toen ze met de boterhammen gingen zitten, bleek niemand trek te hebben in de koekjes van Dísá of de goedkope cake die ze had meegenomen. De pop zat in de zak, maar ze stond nog altijd op hun netvlies, haar akelige uiterlijk maakte dat hun eetlust verdween. Zelfs de meeuwen waren vertrokken.

Toen Frikki zei dat ze maar niet meer verder moesten gaan met vissen, maakten moeder en dochter geen bezwaar. Hij keerde de boot en ze zetten koers naar de kust.

Rósa’s interesse ging niet verder dan dat ze de pop met rubberhandschoenen aan – op verzoek van haar moeder – uit de zak haalde, haar in de badkuip zette en haar vervolgens vergat. Dat ze haar zou afspoelen en schoonmaken stond niet op het programma. Daar zat de pop dan. Ze staaarde met één oog naar Dísá toen ze naar de wc ging en nog steeds toen ze voor het slapengaan haar tanden ging poetsen. In plaats van die verschrikking weer terug in de zak te doen, maakte Dísá een foto van haar en plaatste die op Facebook.

Het kwam niet vaak voor dat zij iets bijzonders te vertellen

had. Haar laptop was nog bezig reacties en likes te verwerken toen ze hem open op de salontafel neerzette en naar bed ging.

Die nacht schrok DÍsa wakker. Het drong vaag tot haar door dat ze was gewekt door een vreemd geluid en ze ging rechtop zitten. Een hard kabaal dat niet thuishoorde in de stilte die 's nachts in huis heerste. Ze sloeg slaperig het dekbed open en besloot te gaan kijken wat er aan de hand was.

De slaperigheid trok weg en DÍsa herinnerde zich de lege blikjes die ze achter het gordijn op de vensterbank had gezet in een hoekje van de kamer waar ze zelden kwam. Het raam kwam uit op de achtertuin en de straat. Na de golf inbraken die door de hoofdstad was gespoeld had DÍsa het het waarschijnlijkst gevonden dat dieven zouden proberen om daar binnen te komen. En dat het lawaai van de vallende blikjes hen zou weggagen. Naar het volgende huis.

Als je het nieuws mocht geloven, was de inbraakgolf voorbij. DÍsa had de blikjes laten staan, maar ze lette er niet meer altijd op of het raam dicht was. Had het open gestaan toen ze ging slapen? Ze herinnerde het zich niet, maar ze vermoedde dat het lawaai dat haar gewekt had van de blikjes was gekomen. Wat kon het anders zijn geweest? Ze stond stil bij de deur van de kamer terwijl ze andere mogelijkheden verzong, andere dan een inbreker. *Een kat was het huis in gekomen. Bij de burens boven haar was een glazen vaas op de grond gevallen. Er was een opstootje op straat voor het huis. Een grote vogel was tegen het raam gevlogen. De televisie was ineens aan gegaan. Een aardbeving.* Het kon van alles zijn.

DÍsa ontspande zich een beetje. En voelde toen dat ze heel erg nodig moest plassen.

Ze liep naar de wc en won daarmee ook een klein beetje tijd. Ze vond het niet heel erg eng om dit inspectierondje te lopen. Ze wist zeker dat ze een hartaanval zou krijgen als ze iets groots als een kat zou tegenkomen. Maar toch. Ze was, gegeven de omstandigheden, ontzettend kalm. Ze was veel zenuwachtiger als er een flinke storm werd verwacht, ook al had ze geen trampoline in de tuin en al evenmin losse dakpannen. Ze ging op de wc zitten en was best tevreden over zichzelf. Dat duurde maar kort. In de kamer klonk het bekende geluid van de laptop als je die aanzette. Haar hart sloeg een slag over en toen bedacht ze dat de computer dat soms deed als er updates werden geïnstalleerd. Dat moest de verklaring wel zijn. Een inbreker ging niet tijdens een inbraak rustig zitten om het internet op te gaan.

Die griezelige pop staarde naar haar vanuit de badkuip. Dísá keek weg, plaste gehaast, maar kon het niet laten ondertussen naar de pop te staren. Ze keek als gehypnotiseerd naar het plastic oog, dat haar leek te volgen toen ze haar hand uitstak naar het wc-papier. Het was natuurlijk gezichtsbedrog, net als bij portretten van mensen die voor zich uit keken, uit de lijst. Niets om bang voor te zijn. Maar toch.

De blik van de pop was onmiddellijk vergeten toen er een ander geluid tot Dísá doordrong. Het was geen gerammel van blikjes. Geen kat. Geen opstootje. Geen vaas die in duizend stukken brak. En al helemaal geen aardbeving. Het was een bekend geluid.

De losse parketstrook in de gang voor de wc kraakte.

Dísá stond op met haar pyjamabroek op haar enkels en stapte naar de deur die ze gewoontegetrouw had dichtgedaan. Voor ze bij de deur was om hem te openen werd de deurkruk aan de andere kant vastgepakt. De deur ging langzaam open en het

was net of er een grijns op het gezicht van de pop in de badkuip verscheen toen Dísa zag wie er in de deuropening stond. Daar had ze niet op gerekend.

NU

MEI

HOOFDSTUK 2

De rits verstoorde de stilte van de nacht met een luid en scherp geluid toen Abby de tent opende. Eerder die dag was de stilte prettig geweest; alleen het zingen van de vogels herinnerde haar eraan dat zij en haar vriend niet helemaal alleen waren en overgeleverd aan deze onbekende heidevlakte. Nu was de stilte bedrukkend. De vogels waren stil; ze sliepen tussen de graspollen of in het lage struikgewas waartussen zij de tent hadden opgezet. Hier waren geen normale bomen waartegen ze konden leunen. Nadat zij en Lenny de hoofdstad hadden verlaten leek de natuur kaalgeschoren. Niets groeide er hoger dan dertig centimeter boven de aarde. Eerst vond ze dat heel vreemd, maar het duurde niet lang voor ze zich met het land had verzoend. Je kon in alle richtingen kijken en ze miste de bomen niet zo. Ze had het toch al niet zo erg op bossen na de verhalen en sprookjes over kinderen die verdwaalden tussen eindeloos veel, allemaal op elkaar lijkende bomen, om uiteindelijk te verdwijnen. Sommige werden teruggevonden, andere niet.

De wind draaide en er drong een roetlucht tot Abby's neus door. Ze hadden een kleine, ronde vuurplaats gemaakt naast de tent door losse stenen op te stapelen. Er waren hier dan misschien geen bomen, maar stenen waren er overal te vinden. Als brandstof hadden ze dode planten gebruikt die Lenny tussen het struikgewas had verzameld. De planten waren snel opgebrand en hun worstjes waren aan de buitenkant zwartgeblakerd geweest, maar vanbinnen nog koud. Ze hadden zich het

eten toch goed laten smaken, maar waren allebei stiekem blij geweest dat het vuurtje snel weer uitging. Toen ze het aanmaakten, waren ze zich er namelijk van bewust geweest dat als het buiten de onregelmatige stenen ring zou komen, het dan het veldje, de tent en hen allebei in de hens zou kunnen zetten. Het was niet voor het eerst dat ze zich bijna te laat bewust werden van hun eigen onvoorzichtigheid. Zoals deze hele tocht maar al te goed aantoonde. Als ze even hadden gewacht en de zaak beter hadden overdacht, was ze nu niet bezig een koude tent in te kruipen in een ijskoude voorjaarsnacht in een land waar geen bomen groeiden, maar waar des te meer stenen en windstoten voorkwamen. Abby dwong zichzelf zich de ondraaglijke hitte in Spanje weer te herinneren. Haar vuurrode, schilferende schouders van de genadeloze zon en het zweet dat van hen allebei af gutste als ze iets anders deden dan douchen. Lenny kon beter tegen de warmte dan zij, hij was niet zo licht van huid en het viel hem gemakkelijker om zich ervoor af te sluiten. Hij kon zelfs onder de parasol vandaan lopen. Het hotel waar ze hadden gelogeerd was goedkoop en er waren maar weinig intacte ligbedden en parasols voorhanden geweest. Daarom moesten ze vroeg opstaan om er twee te bemachtigen. Als Abby dan in de schaduw lag aan de rand van het zwembad en probeerde niet van haar stokje te gaan, praatte Lenny wat met de andere gasten en haalde eten en drinken voor hen. Zij kwam dan pas tegen de avond weer overeind. Dan was het ook nog te heet, maar ze was tenminste verlost van de zon.

Toen Lenny was teruggekomen van zijn ommetje, was hij bij haar op het ligbed gaan zitten en had hij voorgesteld dat ze naar IJsland zouden gaan. Ze was haast in tranen uitgebarsten. Alleen al de naam van het land klonk verkoelend. Ze had net gemerkt

dat haar tenen onder de handdoek die ze over haar benen had gelegd uitstaken. Nu zagen ze eruit als kleine rode cocktailworstjes.

Toen de avond viel en de zon onder was, werd het idee steeds minder aantrekkelijk. Allerlei praktische bezwaren schoten als vuurpijlen door haar hoofd. Ze verschenen plotseling en verdwenen net zo snel als ze besloot om ze te negeren. Al die overwegingen zorgden er uiteindelijk voor dat het idee in de kiem werd gesmoord. Ze had kleine zorgjes gehad over waar ze moesten logeren en hoe ze zouden moeten rondkomen. Een verblijf in een hotel en rondreizen in IJsland lagen ver boven hun budget. Ze konden aan het begin van de maand de huur betalen, maar hoe langer de betaaldag voorbij was, hoe benauwder hun bestaan werd. Hun creditcard was verlopen en hun betaalkaart was niets anders dan een gat in hun geplunderde bankrekening. Hun vermogen was beperkt tot de euro's die ze contant hadden meegenomen en slook met de dag. Een reis naar IJsland werd nog ondenkbaarder als ze de onderneming helemaal tot in detail doordachten. Ze hadden het er toch op gewaagd. Lenny kreeg haar zover te geloven dat het allemaal mogelijk was.

Hij zei dat hij gratis vliegtickets kon krijgen van een man die hij aan de rand van het zwembad had leren kennen, tickets die hij zelf niet meer gebruikte. Het kostte haast niets om de namen op de tickets te laten veranderen, als die er al op moesten staan. De man had ook twee fietsen gehuurd en hij kreeg zijn geld niet terug, dus die fietsen waren van hen, als ze dat wilden.

Jammer genoeg had hij geen onderdak geboekt dat niet werd terugbetaald. In plaats daarvan mocht Lenny een tent en twee slaapzakken gebruiken die hij voor de reis had aangeschaft.

Toen ze de uitrusting ophaalden, bleek dat hij er nooit veel voor kon hebben betaald.

Wie heeft er nu een hotel nodig? Het is heel bijzonder om in een tent te overnachten en in IJsland mag je overal kamperen. We fietsen gewoon steeds waar we maar heen willen. IJsland is zo geweldig dat je niet ver hoeft te reizen om iets speciaals te beleven. We nemen gewoon eten mee voor onderweg. Eten dat we in Spanje ook al moesten kopen.

En zo verder. Veel van wat ze hadden bedacht bleek helemaal niet te kloppen of in het beste geval twijfelachtig te zijn. Ze hadden bijvoorbeeld op internet gelezen, voordat ze hun besluit namen, dat je volgens oud gebruik overal in IJsland mocht kamperen. Dat bleek maar voor de helft te kloppen. Ze werden uitgelachen toen ze naar de oude gebruiken verwezen en het bleek dat die nogal ruimhartig waren geïnterpreteerd op het internet. De eerste avond hadden ze er uren over gedaan om een plek te vinden om te overnachten. Vervolgens waren ze in de vroege ochtend weggestuurd met hun tent, weg van de met mos begroeide heide buiten de stad. Hopelijk zou het beter worden nu ze van de hoogvlakte af waren en weer in laagland waren gekomen. Voorlopig had niemand in ieder geval aandacht gehad voor hun nieuwe kampeerplek.

Lenny had per se de stad uit gewild en er niets over willen horen dat ze eerst rustig aan zouden doen en de eerste nacht in Reykjavík zouden overnachten, zoals ze van plan waren geweest. Het plan was om de tent op te zetten op de camping in Laugar-dalur, vlak bij het zwembad waar ze heen wilden. Er viel echter niet met Lenny te praten, hij wilde direct de stad uit. Dat verraste haar, want zij had nooit geweten dat hij zo'n natuurliefhebber was. Pas toen ze de laatste gebouwen achter zich hadden gelaten,

ontspande hij zich en begon hij er plezier in te krijgen. Ze zei niets over deze verandering in hem en was alleen maar dankbaar dat hij weer zichzelf was. Ze was bang geweest dat de reis een grote mislukking zou worden omdat hij ineens geen zin meer had in deze plotselinge buitenvakantie. Hij had geprobeerd zijn bedenkingen voor haar te verbergen, maar zij kende hem beter.

Abby ging de tent weer in en sloot de rits achter zich. Ze hadden de wegen verlaten en waren naar een geelgekleurd, wonderlijk ongerept veld gereden met laag struikgewas. Erachter verrezen bergen die behoorlijk hoog en steil leken, maar dat bleek mee te vallen.

Er zou hier niemand komen die hen zou wegsturen, ondanks het waarschuwingsbord aan het hek waarover ze waren geklommen met al hun hebben en houden. Er had op gestaan dat dit land privébezit was en dat er niet mocht worden gekampeerd. Ze dachten dat ze veilig waren, omdat er nergens iemand te bekennen was. Afgezien van een klein plaatsje waar ze langs waren gefietst, hadden ze voornamelijk andere toeristen gezien. De wegen leken volledig in beslag genomen door bussen en huurauto's, maar geen enkele inwoner, laat staan toerist, leek gek genoeg om net als zij per fiets te reizen. Ze waren er nog maar één tegengekomen. Die had hen ingehaald zonder hun een blik waardig te keuren.

In de tent leek het nog kouder dan erbuiten. Het had geregend en de tent stonk naar natte kleren die ze links en rechts van de tentstokken hadden opgehangen. Ze was ervan overtuigd dat de kleren nog net zo nat waren als toen ze ze hadden uitgetrokken. De stank werd er niet beter op toen ze haar schoenen uittrok, maar ze trok zich er niets van aan. Haar vermoeide lichaam had al de hele nacht om rust geschreeuwd en nu kon ze eindelijk

gaan liggen. Ze deed de kleine draadloze oortjes in haar oren en zette haar favoriete muziek aan op haar telefoon. Ze moest zuinig zijn met haar batterij, maar één nummer kon wel.

Met droevige muziek in haar oren rekte Abby zich uit naar de lamp die aan het voeteneind van de slaapzak lag en zette hem aan, zodat ze iets kon zien. Het was een eenvoudig apparaat en ze moest er een paar keer op slaan voor hij een vaag schijnsel wierp over de chaos in de tent. Ze fronste haar voorhoofd toen ze naar de rotzooi keek. Het leek op een bepaalde manier anders dan toen zij en Lenny die avond waren vertrokken. Waarschijnlijk kwam het alleen door dat wonderlijke licht.

Abby zuchtte. Haar ademhaling was zichtbaar als witte wolvetjes die net zo snel weer verdwenen. Heel anders dan de rook van de waterpijp die ergens tussen de bergen kleren of de lege verpakkingen van etenswaren zwierf. Die rook was dik en had een fijne smaak. Zij had een zure smaak in haar mond, maar was te moe om tussen de rommel naar een tandenborstel en een waterfles te zoeken. Dat zou het eerste zijn wat ze de volgende ochtend zou doen.

Abby zette haar tanden op elkaar, trok haar jas uit en begon zich uit te kleden. Ze was er de vorige avond achter gekomen dat het erger was om met kleren aan in je slaapzak te slapen dan bijna naakt. Ze hadden niet veel kleren bij zich, want ze hadden gepakt voor een zomervakantie in Spanje, niet in IJsland. Ze moest dus zuinig zijn op de kleren die geschikt waren voor een koud voorjaar. Als ze zou slapen in de enige lange broek die ze bij zich had, dan zou die sneller vies worden.

Het was alsof haar dijen en kuiten in vuur en vlam stonden toen ze haar broek uittrok. Haar tenen deden nog zeer van het verbranden en ze durfde haar sokken niet uit te trekken. Die

moest ze maar aanhouden. De inspanningen van die dag op de fiets, nog bekroond met een bergwandeling in de avond, waren iets te veel geweest. Ze was geen fietser en Lenny al helemaal niet. Ze hadden niet eens een abonnement op de sportschool. *Na een dag ben je eraan gewend*, had hij gezegd. Dat klopte totaal niet. Ze voelde zich slechter dan vanochtend.

Opeens voelde ze dat ze moest plassen. Abby kreunde en reikte naar de schoenen die aan haar voeten stonden. Ze kon best in haar onderbroek even de tent uit gaan. Lenny was tenslotte in een dunne korte broek in de bergen gaan lopen. Ze richtte de lantaarn op de grond, op zoek naar de rol toiletpapier die daar ergens moest liggen. Het nummer was afgelopen en ineens hoorde ze iets wat klonk als een schreeuw. Ze deed haar oortjes uit en luisterde. ‘Lenny?’ Was hij gevallen, had hij zijn been gebroken en riep hij om hulp? Hij had kunnen schreeuwen zo hard hij kon, zo hard stond de muziek.

Buiten klonk een geritsel alsof er snel door het dorre struikgewas achter de tent werd gerend. Abby ontspande zich. Het moest Lenny zijn. Hij was op de terugweg achtergebleven, omdat hij te veel van die smerige rode wijn had gedronken die ze hadden meegenomen de bergen in. Het idee van een bergwandeling was van hem en was ontstaan toen hij de fles smerige sterkedrank uit de dutyfreeshop half had leeggedronken. Hij had Abby aan een hoestdrank doen denken: hij was dik, donker en zwaar en smaakte als een vies medicijn waarvan de smaak met menthol wordt verhuld. Zij had aan één slok genoeg gehad en was niet op andere gedachten te brengen, al beweerde Lenny dat sterkedrank mensen warm hield. En zo zat hij alleen te zuipen, maar het was niet aan hem te zien dat hij het warmer had dan zij tijdens de wandeling de berghelling op en af. Eerder het tegendeel. Het

was ook duidelijk dat rode wijn niet over zulke eigenschappen beschikte. Toen ze de fles boven op de berg hadden leeggedronken was het of de kou in haar botten was getrokken.

Ze had Lenny natuurlijk moeten tegenhouden toen hij voorstelde om met die fles rode wijn de berg op te klimmen. Eerlijk gezegd moest ze echter toegeven dat de gedachte aan mooie foto's van de bergketen haar had overgehaald. Ze had het direct voor zich gezien: hun voeten in wandelschoenen, halfgevulde plastic wijnglazen en het landschap dat zich daarachter uitstrekte. Ze had zich laten overhalen. Ze had alleen niet gedacht aan de duisternis die langzaam inviel. Toen ze de bergtop eindelijk hadden bereikt, viel er weinig te fotograferen. Ze had het nog wel geprobeerd, maar de paar foto's die ze nam waren van hetzelfde kaliber als de meeste andere die ze op hun reis genomen had: niet geschikt voor de sociale media. Het maakte niet uit hoeveel moeite ze deed. Als het niet regende, was de lucht grijs of liepen er voortdurend onbekende mensen het uitgedachte frame binnen. Als dat zo doorging, kon ze geen enkele leuke foto posten en zou ze de eerste toerist in IJsland zijn die géén coole foto's op sociale media zette.

Ze hadden maar één oplader bij zich, en als die ermee op- hield, waren hun telefoons dood en was het met het foto's nemen gedaan. Ze kwamen nergens waar je ze kon opladen. Ze hadden bespaard op hun batterijen door hun telefoons de hele reis op vliegtuigstand te zetten en ze uit te zetten als ze geen foto's maakten. Het hielp alleen niet. Elke keer als zij haar telefoon aanzette, had ze minder stroom. Het was maar goed dat morgen een geschiktere dag was om foto's te maken. Een van de dingen die haar enthousiast had gehouden was hoe ze ernaar uitkeek om de buitenwereld over haar reis te vertellen

als die eenmaal voorbij was. Als haar familie niet meer geschokt kon reageren op haar avontuurlijkheid en extravagantie. Die gedachten waren bij haar zelf ook opgekomen toen ze de hitte eenmaal waren ontvlucht en zij en Lenny in het koele vliegtuig hadden gezeten. Het was een vergissing. Een grote vergissing. Hetzelfde gold voor Lenny. Hij leek spijt te hebben en was onzeker over zijn haastige besluit zodra ze de lucht in gingen. Geen van beiden had iets gezegd, ze hadden alleen wat dommig naar elkaar gelachen en vervolgens zwigend naar de rug van de stoel voor hen gestaard.

Lenny's twijfels waren overigens al begonnen voor ze aan boord van het vliegtuig gingen. De nacht ervoor had hij wakker gelegen en zich zorgen liggen maken over de kampeeruitrusting. Zij was bij hem gaan liggen en had hem gezegd dat het allemaal goed zou komen. Ze zouden zich wel redden. Opgelaten omdat hij betrappt was bij zijn twijfels of ze het in de IJslandse natuur wel zouden volhouden, had Lenny gezegd dat hij even naar buiten ging om te blowen en meteen het vuilnis zou buitenzetten. Ze was weer ingeslapen toen hij terugkwam.

Het geritsel ging nog een tijdje door, en ze vroeg zich af of Lenny misschien stond te plassen. Ze spitste haar oren, maar hoorde geen geklater. Dat was een heel verschil, vergeleken met hoe vaak hij op de weg naar beneden had moeten plassen. Daarom was hij ook achtergebleven. Zij had het te koud gekregen om voortdurend te moeten stilstaan en op hem te wachten.

Misschien moest hij gewoon even op adem komen. Het geritsel was de tent in hoog tempo genaderd, alsof Lenny rende. Dat kon heel goed. Hij verlangde er kennelijk naar om in de tent te kruipen en te gaan liggen. Ze hoopte vurig dat hij geen zin had in seks. Dat stond niet op de agenda nu de binnenkant van

haar dijen zo te lijden had gehad van het zadel van de fiets.

Het was nog altijd doodstil. ‘Lenny!’ Abby riep zo hard ze kon, in de hoop dat haar stem haar vriend zou bereiken, mocht hij knock-out gaan. Het was geen goed idee om bij vier graden in de openlucht te slapen. Niemand ging vrijwillig in een koelkast liggen en al helemaal niet in een korte broek.

Lenny antwoordde niet. Even was de stilte zo volkomen dat Abby een fractie van een seconde dacht dat ze haar gehoor was kwijtgeraakt. Toen begon het ritselen opnieuw en kwam alweer snel dichterbij. Lenny rende naar de tent. Hij was dus niet knock-out gegaan. Waarom antwoordde hij dan niet?

Zij riep hem nogmaals.

Geen antwoord.

Net als daarnet stopte het geritsel toen zij riep. Lenny leek elke keer als zij zijn naam riep te blijven staan. Wat was er met hem aan de hand? Ze wachtte tot het ritselen in het doodstille struikgewas weer begon en probeerde het opnieuw. ‘Lenny!’ Geen antwoord en weer stopte het. Toen het weer begon, leek Lenny de achterkant van de tent te hebben bereikt. Abby stak haar andere voet in haar schoen en vertrok haar gezicht van de pijn toen haar pijnlijke tenen elkaar raakten.

Op dat moment besloot de lantaarn het op te geven. Abby stond opeens in een totale duisternis, rillend in een onderbroek, een t-shirt en één schoen. Haar gehoor werd scherper toen ze haar zicht kwijt was en ze hoorde elke stap van Lenny in het dorre gras naast de tent, tot hij bleef staan voor de opening.

‘Lenny!’

Geen antwoord.

‘Lenny?’ Abby had het niet meer.

Het geluid van de rits was net zo onverdraaglijk hard als eer-

der. Als het niet onverdraaglijker was. Het klonk alsof er leer werd verscheurd. Abby draaide zich naar de tentopening en staarde naar de onduidelijke contouren van Lenny die daar rustig bleef staan. Toen bukte hij zich om binnen te komen.

Toen ging er een lichtje branden bij Abby.

Het was Lenny helemaal niet.

Het was een heel andere man.

Toen de boer van de boerderij de volgende ochtend voorbijkwam, zag hij een tent die op de hei stond. Hij stopte aan de kant van de weg, wrong zich uit de auto, klom over het hek en rende over de graspollen en de geulen tot hij voor een goedkoop, armzalig tentje stond dat ongetwijfeld de zee in zou waaien als de wind een beetje aantrok. Hij was van plan om die buitenlanders – het leken er twee te zijn, te oordelen aan de fietsen die er lagen – stevig de les te lezen, maar hij aarzelde toen hij zag dat de tent open stond. Hij hoorde geen geluid van binnen en niemand antwoordde toen hij riep. Hij bukte zich en keek naar binnen.

Er was niemand. De tent was verlaten. Vol rommel en kampeerspullen, maar er was geen mens. Afgaande op hun leefomgeving was het niet vreemd dat deze mensen zijn komst niet hadden opgemerkt. Je kon de bodem van de tent niet meer zien van de rommel en zelfs het tentdoek was overdekt met donkere vlekken, net als alles wat in de tent lag. Hij stond zijn ergernis te bedwingen terwijl hij de plek in zich opnam. Waarschijnlijk waren de mensen in een bus gestapt en waren ze onderweg naar Gullfoss en Geysir.

Het had geen zin om te wachten, dus draaide hij zich om en liep weer naar zijn auto. De wind trok aan en achter hem kon je de opengeritste flappen van de tent horen klappen.

Verdomde buitenlanders.

Toen hij er 's avonds weer voorbijkwam, waren de tent en de fietsen weg. Er was alleen een klungelige vuurplaats achtergebleven die herinnerde aan de mensen op de heide.